

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
Postmottak@oed.dep.no

Att: Lars Tarald Kvam
Avdelingsdirektør

Stavanger, 11.11.2022

Vedrørende forslag til endringer i tarifforskriften

Det vises til høringsbrev (ref. 22/1744) datert 20 september 2022.

Dette høringsvaret følger temaene i samme rekkefølge som i høringsbrevet fra Olje- og energidepartementet (departementet / OED).

1. Innledning og bakgrunn

Det vises til tidligere innspill og møter vedrørende foreslåtte endringer i petroleumsskatteloven, og høring (2017-2020) om avkastningskrav ved fastsettelse av tariffelementer for nye investeringer.

I møter med OED 7. og 15. oktober, samt 8. november 2021, og med Finansdepartementet 1. november 2021, har Sval Energi (nå Hav Energy), CapeOmega og Silex presentert de økonomiske beregninger og konklusjoner knyttet til konsekvensene av forslaget om endringer i petroleumsskatteloven når det gjelder regulert gassinfrastruktur. I etterkant av møtene, 18. februar 2022, sendte eierne også en juridisk vurdering angående foreslåtte endringer i petroleumsskattesystemet og eiernes rett til rimelig fortjeneste/avkastning.

I tillegg har selskapene sendt inn individuelle høringsvar som omhandler de samme forslag og konklusjoner.

Innledningsvis ønsker Hav Energy å gi noen få generelle kommentarer til "påse-plikten" og utfordringene som Hav Energy erfarer som dedikert infrastruktureier av Gassled.

Gassled er mer enn noen gang en viktig og strategisk del av den totale norske gassinfrastrukturen som sikrer betydelige og stabile gassleveranser til Europa. Ved siden av utfordringer knyttet til HSEQ,

vil driftskostnadene, kapasitetsbegrensninger samt teknisk integritet (oppetid, tilgjengelighet og regularitet) være betydelige utfordringer som vil påvirke og ha betydning for feltutbyggingsbeslutninger, ressursforvaltning og leveransesikkerhet.

Hav Energy er sitt påse-ansvar bevisst, og er, og vil fortsette å være, en aktiv og konstruktiv eier som har som overordnet mål å løse disse utfordringene under forutsigbare, stabile og rimelige rammevilkår og konstruktivt samarbeid med alle berørte parter.

Driftskostnader:

I de seneste årene har man sett en markant økning i driftskostnadene for Gassled, noe som i hovedsak relaterer seg til forhold; økte strømpriser og økte vedlikeholdskostnader.

Å få kontroll på driftskostnadene og dermed holde skipernes' enhetskostnader så lave som mulig utover i tid vil være en viktig faktor som direkte vil påvirke ressursforvaltningen på norsk sokkel. I tillegg viser Gassco's transportplan kraftig fallende volumer fra rundt 2030. Om man ikke lykkes med å få driftskostnadene ned kan de økte enhetskostnader påvirke fremtidige feltutbygginger og marginale felt i haleproduksjon.

Kapasitetsbegrensninger:

Det er et stort antall prosjekter som har levert og er forventet å levere Plan for Utbygging og Drift (PUD), innen utgangen av 2022. Utfordringen mange av disse prosjektene står ovenfor er at flere av feltene har betydelige mengder CO₂ i gassen, og at det ikke er tilstrekkelig CO₂ blande- og fjerningskapasitet på Kårstø.

Det er viktig at Norge som stabil gassleverandør til Europa søker å optimalisere de totale gassleveranser. Samtidig må man ta i betraktning de CO₂-utfordringene industrien har for å kunne nå klimamålene.

For å kunne nå disse målene er det forventet store investeringer. Som eier av Gassled er vi beredt til å bidra både teknisk, operasjonelt og finansielt.

Teknisk integritet, oppetid og regularitet:

Opprettholdelse av systemets integritet er kritisk for å bevare tilliten til det norske transportsystemet og for å sikre fortsatt høy tilgjengelighet. I dagens energimarked er dette viktigere enn noen gang. For et aldrende system som vesentlige deler av Gassled-systemet er, krever dette en systematisk og løpende vedlikeholdsstrategi. I den senere tid ser vi at behovet for nye integritetsinvesteringer har vært sterkt økende både på prosessanlegg, mottaksterminaler og stigerørsplassformer. Å lykkes i dette arbeidet vil direkte påvirke verdien av norsk gass i markedet ved å unngå unødvendige nedstengninger.

En rekke integritetsinvesteringer er planlagt for å sikre teknisk levetid langt utover 2028. I planleggingen av nye feltutbygginger er også behovet for å sikre kapasitet utover 2028 blitt avgjørende, særlig i en situasjon hvor det starter å tegne seg et bilde av økt konkurranse om kapasiteten også etter 2028. Det er derfor viktig at investorene og skiperne får en forutsigbarhet både når det gjelder lisensperiode for de relevante installasjoner og de kommersielle betingelser knyttet til disse.

Oppsummering:

Felles for de utfordringene som er nevnt over er at de krever tett oppfølging, ressurser, riktige beslutninger til rett tid og vesentlige investeringer.

Utfordringene demonstrerer viktigheten av å sikre stabile, rimelige og akseptable rammebetingelser for å fortsatt stimulere til investeringer som er nødvendig for å opprettholde systemets tekniske integritet og verdi. Det understreker også viktigheten av å ha dedikerte aktører og aktive eiere for å følge opp systemet.

Infrastruktureierne har en dedikert oppfølging og har også en uavhengig rolle i forhold til øvrige aktører. Dette er særlig viktig i en situasjon hvor det er essensielt å opprettholde høy utnyttelse av systemets kapasitet. En aktiv og uavhengig oppfølging er også regulert i rammebetingelsene gjennom "påseplikten". Myndighetenes krav til rettighetshavernes påse-rolle ble innskjerpet i tilknytning til at operatørene igangsatte store kostnadsbesparelser som følge av de den gang lave energiprisene.

Verdien av et diversifisert eierskap har for ressursforvaltning, opprettholdelse av sikkerhet og tilgjengelighet i systemet, samt viktigheten av å fordele det finansielle ansvaret på flere deltakere er noe departementet og myndigheter selv har fremhevet tidligere og som vi stiller oss bak.¹

2.Fastsettelse av nytt K-element i område I og L i tarifforskriften

Hav tar departementets forslag til tariff for område I og L til etterretning, inkludert forutsetningene og prinsippene brukt for fastsettelsen av tariffene.

3.Belasting av driftskostnader og investeringer i kompressorene på Kårstø-terminalen

Hav Energy har ingen merknader til departementets forslag til den foreslåtte opphevingen av særregulering knyttet til driftskostnader og investeringer i kompressorene på Kårstø.

4.Dekning av forventede driftskostnader

Hav Energy tar foreslått endring i forskriften til etterretning.

Endringen er en konstruktiv løsning på de utfordringene med volatile strømpriser vi har sett, spesielt gjennom det siste året.

Det vil dog bemerkes at forslaget ikke adresserer operasjonaliseringen av forskriftsendringen. Dette er likevel noe Hav Energy mener at operatøren, skiperne og eierne kan ha en åpen dialog rundt og sammen komme til en felles løsninger dersom det skulle det oppstå problemstillinger som man i dag kanskje ikke helt har forutsett.

5.Endring i fastsettelse av I-element

Hav Energy er tilfreds med at departementet har tatt eiernes innspill i høringen om omlegging til kontantstrømskatt med i helhetsvurderingen og har foreslått å endre O-investeringer til I-investeringer.

Hav Energy er derimot uenig i gjeldende praksis med å anvende 3.5% som en rimelig avkastning på investert kapital, og da spesielt etter den utilsiktede virkningen som følger av skatteendringen i 2022 når det gjelder infrastrukturinvesteringer. Vi ønsker å understreke at ved innføringen av kontantstrømskatten viste Finansdepartementet til at det er Olje- og energidepartementet som

¹Blant annet i Brev OED 28.september 2018, Meld. 28 S (2010-2011)

regulerer avkastningen gjennom tarifforskriften og at skattesystemet ikke er egnet virkemiddel til dette. Vi håper departementet tar dette til etterretning.

Retten til rimelig fortjeneste/avkastning på investert kapital gjelder både før og etter skatt. Denne lov- og forskriftshjemlete retten gjelder også for investeringer som blir vedtatt for å opprettholde integriteten i gassinfrastrukturen, jf. Gassleds eieravtale og tarifforskriften §4 vi) femte ledd. Det er vår oppfatning at en slik investeringsplikt ikke kan pålegges dersom ikke eierne sikres rimelig fortjeneste/avkastning². Kombinasjonen av den gjeldende avkastningen for I-elementer (3.5%) og endringen i petroleumsskatten gir ikke eierne en rimelig fortjeneste/avkastning.

For å sikre god videreutvikling av norsk gassinfrastruktur er det viktig at avkastningsnivået fastsettes slik at det stimulerer til opprettholdelse av systemets integritet samt sikrer at systemet videreutvikles i tråd med de krav som omgivelsene stiller og kan møte de utfordringer som nevnt ovenfor.

I 2020 fastsatte departementet³ regulert avkastning for I-elementer til å være 3.5%, etter en vurdering av hva departementet anså som en rimelig avkastning. I høringsvaret den gang viste Hav Energy til ulike forhold som etter vårt syn gjorde at 3.5% ikke kunne anses å være rimelig avkastning. Departementet støttet seg på en rapport fra professor Thore Johnsen fra 2018. Etter at rapporten ble levert har skattesystemet for petroleumsnæringen blitt vesentlig omlagt. Etter skatteendringene med virkning fra 2022 er vilkårene endret og incentivet for privat deltakelse i nye investeringer i den regulerte gassinfrastrukturen ytterligere svekket.

For å illustrere virkningene av disse endringene på avkastning har vi anvendt en investeringsprofil⁴ på 18 og 520 millioner kroner i henholdsvis 2022 og 2023.

Dersom man legger til grunn det skatteregimet som var gjeldende da departementet satte regulert avkastning for integritetsinvesteringer til 3.5%, så ville eierne hatt en avkastning på totalkapitalen på 6.1% etter skatt⁵.

Etter skatteendringen som nevnt, og med foreslått metode for å fastsette I-element annuitet, så blir den tilsvarende avkastningen vesentlig redusert.

For å nøytralisere virkningene, og for å komme tilbake til det samme avkastningsnivået på totalkapitalen etter skatt som implisitt fulgte av departementets vurdering av rimelig avkastning i 2020 og fastsatt i OEDs brev datert 26 november 2020 (17/2392-18), vil den regulerte reelle før-skatt avkastningen måtte justeres til 6.0% i dette eksempelet.

Et av elementene som eierne påpekte i høringen (2017-2020) rundt avkastning, var at avkastning etter skatt på de deler av Kårstø som er utenfor petroleumsskattesystemets virkeområde var vesentlig lavere enn den avkastningen man oppnår på investeringer som faller under petroleumsskatteregime.

² E-post med juridisk vurdering fra eierne til OED datert 18.02.2022

³ Forskriftsendring FOR-2020-12-18-3000

⁴ Sats saldoavskrivning brukt er 20%, snitt over tid har vært nærmere 10%

⁵ Uten renteeffekt i skatteberegning

I brev av 26 november 2020 viste departementet til at dette kun gjelder i) *...en liten andel av investeringene på Kårstø*, og ii) *...størstedelen av investeringene i nær fremtid saldoavskrives ikke med sats på 4 pst.* Samlet sett var da at avkastningen vil være tilstrekkelig, også på Kårstø.

Fra 2017 til 2021 har onshore-andel av investeringer i Gassled vært på omtrent 17%. Dette er en betydelig andel. I beregningen over er det brukt 20% saldoavskrivning.

Til sammenligning viser DG4 dokumentasjonen fra Gassco når det gjelder et større planlagt prosjekt på Kårstø, at onshore-andelen er over 30% og satsene for saldoavskrivningene er i de laveste kategoriene.

Dette underbygger at store deler av investeringene på Kårstø kan ha svært langvarige skattemessige avskrivningsperioder som da vil gi betydelig redusert avkastning for eierne.

I en situasjon der avkastningen etter skatteendringen er vesentlig redusert og dermed ikke kan defineres som rimelig med de fakta som er gjengitt over, er det Hav Energy sin klare oppfatning at dette må hensyntas i forbindelse med de ytterligere investeringer som er forventet for Gassled. I tillegg til de elementene som nevnt ovenfor må det også påpekes at den globale markedssituasjonen er blitt betydelig mer usikker enn det som var tilfelle i 2018, noe som setter eierne i en utsatt posisjon vedrørende kostnaden av kapital som følge av økte rentemarginer og økte renter generelt. Videre vil omleggingen av O til I gi eierne en vesentlig økning i kapitalbinding der mange av investeringene vil være relatert til Kårstø. Et tilleggselement som understreker viktigheten av at eierne tilgodeses med en rimelig avkastning.

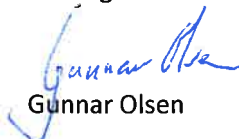
Oppsummering / Konklusjon:

Selskapet ønsker å understreke at man har de ressurser og kompetanse til å møte og bidra til optimale løsninger på de utfordringer Gassled står ovenfor i fremtiden og som beskrevet i dette høringstilsvaret.

Det forutsettes dog at de investeringer som vedtas gir den rimelige avkastning/fortjeneste som regulert i relevant lov og forskrift. På grunn av de endringer som ble gjort ved skatteomleggingen i 2022 og som negativt påvirker den avkastning som departementet har anvendt som "gjeldende praksis på 3,5%" vil det være nødvendig å endre avkastningen på I-investeringer for å opprettholde kravet til rimelighet som ytterligere detaljert og forklart ovenfor.

Hav Energy er naturligvis tilgjengelig for ytterligere detaljering og forklaring av våre standpunkt.

Vennlig hilsen

Gunnar Olsen

CEO Hav Energy

